

EUROPOS SAJUNGA

EUROPOS PARLAMENTAS

TARYBA

**Briuselis, 2022 m. lapkričio 9 d.
(OR. en)**

**2022/0227(COD)
LEX 2191**

**PE-CONS 52/1/22
REV 1**

**COH 87
NDICI 14
RELEX 1234
CODEC 1348**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS, KURIUO DĖL 2014–2020 M.
BENDRADARBIAVIMO PROGRAMŲ, REMIAMŲ PAGAL EUROPOS KAIMYNYSTĖS
PRIEMONĘ IR ĮGYVENDINAMŲ PAGAL EUROPOS TERITORINIO BENDRADARBIAVIMO
TIKSLĄ, ĮGYVENDINIMO SUTRIKDYMO NUSTATOMOS KONKREČIOS NUOSTATOS**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
REGLAMENTAS (ES) 2022/...**

2022 m. lapkričio 9 d.

**kuriuo dėl 2014–2020 m. bendradarbiavimo programų,
remiamų pagal Europos kaimynystės priemonę ir
įgyvendinamų pagal
Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą,
įgyvendinimo sutrikdymo nustatomos konkrečios nuostatos**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 178 straipsnį, 209 straipsnio 1 dalį ir 212 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

pasikonsultavę su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydamiės įprastos teisėkūros procedūros¹,

¹ 2022 m. spalio 20 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2022 m. lapkričio 8 d. Tarybos sprendimas.

kadangi:

- (1) 2022 m. vasario 24 d. išvadose Europos Vadovų Taryba pasmerkė neišprovokuotą ir nepateisinamą Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, taip pat Baltarusijos dalyvavimą toje agresijoje. Dėl agresijos Komisija sustabdė Sąjungos ir Rusijos, taip pat Europos Sąjungos ir Baltarusijos, o kai taikytina – ir valstybės narės, kurioje yra įsikūrusi atitinkamos programos valdymo institucija, bendradarbiavimo programų finansavimo susitarimus. Nuo Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą pradžios Sąjunga įvedė daug naujų sankcijų Rusijai ir Baltarusijai;
- (2) Rusijos karinė agresija sutrikdė devynių valstybių narių, kuriose yra įsikūrusi programos valdymo institucija, ir Ukrainos, Moldovos Respublikos, Rusijos bei Baltarusijos trylikos tarpvalstybinio bendradarbiavimo programų, remiamų pagal Europos kaimynystės priemonę (EKP), nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 232/2014¹, įgyvendinimą;
- (3) dėl to, kad 2020 m. rugpjūčio mėn. prezidento rinkimai Baltarusijoje buvo nesąžiningi, ir dėl smurtinių represijų per taikius protestus Sąjungos pagalba Baltarusijai po 2020 m. spalio 12 d. Tarybos išvadų buvo persvarstyta;

¹ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 232/2014, kuriuo sukuriama Europos kaimynystės priemonė (OL L 77, 2014 3 15, p. 27).

- (4) dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą Sąjunga ir visų pirma jos rytiniai regionai, taip pat Vakarų Ukraina ir Moldovos Respublika susiduria su dideliu perkeltųjų asmenų srautu. Tas srautas yra papildomas iššūkis valstybėms narėms ir kitoms su Ukraina besiribojančioms šalims; su tokiu iššūkiu gali susidurti ir kitos valstybės narės, ypač vis dar tebetęsiant jų ekonomikos atsigavimui po COVID-19 pandemijos;
- (5) be to, dvi pagal EKP ir iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) remiamos tarptautinio bendradarbiavimo programos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1299/2013¹, t. y. INTERREG Baltijos jūros regiono programa, kurioje dalyvauja Rusija, ir Dunojaus tarpvalstybinė programa, kurioje dalyvauja Ukraina ir Moldovos Respublika, buvo labai sutrikdytos dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą, o Moldovos Respublikos atveju – dėl iš Ukrainos perkeltų asmenų srautų, kuriuos tiesiogiai lėmė ši agresija;

¹ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1299/2013 dėl konkrečių Europos regioninės plėtros fondo paramos Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui nuostatų (OL L 347, 2013 12 20, p. 259).

- (6) po pranešimų apie bendradarbiavimo programų finansavimo susitarimų su Rusija ir Baltarusija sustabdymą bet koks programų ir projektų įgyvendinimas su tomis šalimis yra sustabdytas. Būtina nustatyti konkrečias tolesnio bendradarbiavimo programų, remiamų pagal EKP ir ERPF, įgyvendinimo taisykles, net jei atitinkamas finansavimo susitarimas būtų nutrauktas;
- (7) pagal EKP remiamų bendradarbiavimo programų įgyvendinimas reglamentuojamas Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 897/2014¹. Tačiau Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 897/2014 negalima prireikus iš dalies pakeisti, nes jo teisinis pagrindas – Reglamentas (ES) Nr. 232/2014 – nuo 2020 m. gruodžio 31 d. nebegalioja. Todėl būtina atskira teisine priemone nustatyti konkrečias nuostatas dėl tolesnio atitinkamų bendradarbiavimo programų įgyvendinimo;
- (8) bendradarbiavimo programų finansavimo susitarimai su Ukraina ir Moldovos Respublika nėra stabdomi. Tačiau tų programų įgyvendinimui didelį poveikį daro neišprovokuota ir nepateisinama Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą ir didelis iš Ukrainos į Moldovos Respubliką perkeltų asmenų srautas. Siekiant spręsti problemas, su kuriomis susiduria programų partneriai, programų institucijos ir projektų partneriai, būtina nustatyti konkrečias tolesnio atitinkamų bendradarbiavimo programų įgyvendinimo taisykles;

¹ 2014 m. rugpjūčio 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 897/2014, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 232/2014, kuriuo sukuriama Europos kaimynystės priemonė, nustatomos konkrečios finansuojamų tarpvalstybinio bendradarbiavimo programų įgyvendinimo nuostatos (OL L 244, 2014 8 19, p. 12).

- (9) siekiant sumažinti valstybių biudžetams tenkančią naštą, kuri susidaro dėl būtinybės reaguoti į neišprovokuotą ir nepateisinamą Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą ir didelį iš Ukrainos perkeltų asmenų srautą, Įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 897/2014 nustatyta bendro finansavimo taisyklė Sąjungos įnašui neturėtų būti taikoma;
- (10) norint pakeisti bendro finansavimo normą, tereiktų Komisijai pranešti apie patikslintas finansines lenteles ir kitas procedūrinės priemones. Būtina supaprastinti programų, kurias tiesiogiai paveikė karinė agresija prieš Ukrainą arba didelis iš Ukrainos perkeltų asmenų srautas, koregavimo bei tikslinimo taisykles. Bet kokie galimi susiję koregavimai, įskaitant rodiklių galutinės reikšmės, turėtų būti leistini vėliau koreguojant programą po ataskaitinių metų pabaigos;
- (11) išlaidos projektams, kuriais siekiama spręsti migracijos problemas, kylančias dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą, turėtų būti tinkamos finansuoti nuo agresijos pradžios 2022 m. vasario 24 d.;

- (12) nors už Jungtinio stebėsenos komiteto jau atrinktų projektų valdymą yra atsakinga valdymo institucija, pagal kai kurias programas tam tikrus projektų pakeitimus turi patvirtinti Jungtinis stebėsenos komitetas. Todėl, siekiant paspartinti būtinus pakeitimus, būtina nustatyti, kad atsakomybė už dokumentų, – kuriais pagal valdymo institucijos nacionalinę teisę nustatomos paramos projektams, kuriuos paveikė programos įgyvendinimo sutrikdymas, teikimo sąlygos, – pakeitimą pagal vadovaujančiosios institucijos nacionalinę teisę tenka tik atitinkamai valdymo institucijai be išankstinio Jungtinio stebėsenos komiteto patvirtinimo. Tokiais pakeitimais, be kita ko, turėtų būti galima apimti pagrindinio paramos gavėjo pakeitimą ar visus finansavimo plano ar įgyvendinimo terminų pakeitimus. Naujų projektų atžvilgiu valdymo institucijai turėtų būti aiškiai leidžiama po 2022 m. gruodžio 31 d. pasirašyti ne tik sutartis dėl didelių infrastruktūros projektų, bet ir kitas sutartis. Visa pagal programą finansuojamų projektų veikla turėtų būti baigta ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d.;
- (13) Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą lėmė didesnę nei tikėtasi infliaciją ir tiekimo ir statybos kainų netikėtą padidėjimą, o tai kartu daro poveikį didelių infrastruktūros projektų įgyvendinimui pagal atitinkamas programas. Siekiant pakeisti susiklosčiusią padėtį, turėtų būti leidžiama viršyti Įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 897/2014 nustatytą tokiems projektams skirtos Sąjungos įnašo dalies viršutinę ribą (t. y. 30 % užbaigus programą), su sąlyga, kad perviršis susidaro tik dėl tiekimo ir statybos kainų netikėto padidėjimo;

- (14) valdymo institucijos atliekamus tikrinimus sudaro administraciniai tikrinimai ir projektų patikros vietoje. Dėl programos įgyvendinimo sutrikdymo atlikti projektų patikrų vietoje Ukrainoje nebebuvo įmanoma. Todėl būtina numatyti galimybę atlikti tik administracinius tikrinimus. Be to, jei projekto infrastruktūros komponentas buvo sunaikintas prieš atliekant tikrinimus, paramos gavėjas susijusias išlaidas sąskaitų patvirtinimo tikslais turėtų galėti deklaruoti paramos gavėjo priesaikos deklaracija, kurioje nurodoma, kad projektas iki jo sunaikinimo atitiko sąskaitų faktūrų arba lygiavertės įrodomosios vertės dokumentų turinį;
- (15) pagal Įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 897/2014 finansinis įnašas projektams gali būti skiriamas, jei jie atitinka išsamius kriterijus. Dėl programos įgyvendinimo sutrikdymo vieno ar kelių iš tų kriterijų (visų pirma reikalavimo, kad projektas turėtų aiškų poveikį tarpvalstybiniam arba tarptautiniam bendradarbiavimui) tokio sutrikdymo pradžioje arba užbaigus projektą gali būti nesilaikoma. Be to, gali būti nebesilaikoma pagrindinės sąlygos įtraukti paramos gavėjus iš bent vienos dalyvaujančios valstybės narės ir bent vienos dalyvaujančios šalies partnerės. Todėl būtina nustatyti, ar išlaidos vis dėlto gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, nepaisant to, kad kai kurios finansavimo sąlygos gali būti nebetenkinamos dėl programos įgyvendinimo sutrikdymo;

- (16) dėl programos įgyvendinimo sutrikdymo daugelis projektų *de facto* neturės partnerio iš šalies partnerės. Kad paramos gavėjai valstybėse narėse galėtų užbaigti savo veiklą, išimties tvarka tikslinga nukrypti nuo reikalavimo, kad visuose projektuose būtų bent vienas paramos gavėjas iš šalies partnerės ir kad visa veikla turėtų realų tarpvalstybinį ar tarptautinį poveikį ir naudą;
- (17) pagrindinio paramos gavėjo prievolės apima visą veiklą, susijusią su projekto įgyvendinimu. Dėl projektų įgyvendinimo sutrikdymo pagrindiniai paramos gavėjai gali nebeturėti galimybės vykdyti savo prievolių šalies partnerės atžvilgiu. Todėl pagrindinio paramos gavėjo prievolės turėtų būti pritaikytos ir, jei reikia, apribotos projektų įgyvendinimu valstybių narių atžvilgiu. Pagrindiniams paramos gavėjams taip pat turėtų būti leidžiama iš dalies pakeisti rašytinį susitarimą su kitais projekto partneriais ir sustabdyti tam tikrą veiklą arba tam tikrų partnerių dalyvavimą. Be to, pagrindinių paramos gavėjų prievolė iš valdymo institucijos gautas išmokas pervesti kitiems partneriams turėtų būti panaikinta arba bent jau atitinkamai pritaikyta;
- (18) siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant paveiktas programas būtų atsižvelgta į išskirtines aplinkybes, būtina leisti, kad projektai, kuriais siekiama spręsti migracijos problemas, išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais būtų atrenkami be išankstinio kvietimo teikti pasiūlymus;

- (19) sustabdžius finansavimo susitarimus su šalimis partnerėmis, buvo sustabdyti mokėjimai, susiję su Rusijos ar Baltarusijos dalyvavimu. Be to, išskirtinės Ukrainos nacionalinio banko priemonės ir saugumo padėtis, susidariusi dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą, trukdo pervesti pinigus į užsienį. Todėl tikslinga valdymo institucijai leisti dotacijas projektų paramos gavėjams valstybėse narėse ir šalyse partnerėse, kurių finansavimo susitarimai nėra sustabdyti, išmokėti tiesiogiai;
- (20) pagal EKP remiamose bendradarbiavimo programose turi būti nustatytas išlaidų, patirtų kita nei euras valiuta, konvertavimo metodas. Tas metodas turi būti taikomas visą programos įgyvendinimo laikotarpį. Dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą finansinių ir ekonominių padarinių valiutų kursai ima netikėtai svyruoti. Todėl būtina numatyti galimybę taikomą metodą pakeisti;
- (21) dėl programos įgyvendinimo sutrikdymo valdymo institucijos gali nesugebėti gauti banko pervedimų iš tam tikrų šalių partnerių, todėl gali būti neįmanoma susigrąžinti skolų iš tokiose šalyse esančių projektų paramos gavėjų. Jei šalis partnerė dalį savo nacionalinio įnašo pervedė valdymo institucijai, tos sumos turėtų būti naudojamos tokioms skoloms padengti. Kitų šalių partnerių atveju Komisija turėtų blogoms skoloms netaikyti vykdomųjų raštų sumoms išieškoti arba juos tvarkyti;

- (22) pagal Reglamentą (ES) Nr. 1299/2013 taikytinos programos įgyvendinimo sąlygos, kuriomis reglamentuojamas finansų valdymas, taip pat trečiųjų šalių dalyvavimo programavimas, stebėseną, vertinimas ir kontrolė, prie tarptautinio bendradarbiavimo programų prisidedant EKP lėšomis, turi būti nustatytos atitinkamoje bendradarbiavimo programoje, o taip pat, prireikus, finansavimo susitarime, kurį sudaro Komisija, susijusių trečiųjų šalių vyriausybės ir valstybė narė, kurioje yra įsikūrusi atitinkamos bendradarbiavimo programos valdymo institucija. Nors taikytinos tokius aspektus reglamentuojančios programos įgyvendinimo sąlygos galėtų būti pritaikytos koreguojant bendradarbiavimo programą, būtina numatyti nuo tam tikrų Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 nuostatų leidžiančias nukrypti nuostatas, kad pagal EKP remiamoms bendradarbiavimo programoms taikomas nuostatas būtų galima taikyti ir INTERREG Baltijos jūros regiono programai ir Dunojaus tarpvalstybinei programai;
- (23) kadangi šio reglamento tikslų, t. y., nustatyti konkrečias sąlygas dėl bendradarbiavimo programų, kurias paveikė Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą, įgyvendinimo valstybės narės negali deramai pasiekti vienos, o dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

- (24) pagal šį reglamentą teikiamas finansavimas turi atitikti pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 215 straipsnį priimtose ribojamosiose priemonėse nustatytas sąlygas ir procedūras;
- (25) atsižvelgiant į poreikį skubiai spręsti dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą kylančias migracijos problemas ir besitęsiančią COVID-19 pandemijos sukeltą visuomenės sveikatos krizę, laikoma, kad tikslinga numatyti išimtį prie ES sutarties, SESV ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje nustatyto aštuonių savaičių laikotarpio taikymui;
- (26) siekiant sudaryti sąlygas valstybėms narėms koreguoti savo programas laiku, kad jos galėtų pasinaudoti galimybe 2021–2022 ataskaitiniais metais Sąjungos įnašui netaikyti bendro finansavimo nuostatos, šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos konkrečios nuostatos, taikytinos trylikai tarpvalstybinio bendradarbiavimo programų, reglamentuojamų Reglamentu (ES) Nr. 232/2014, ir dviem šio reglamento priede išvardytoms tarptautinio bendradarbiavimo programoms, reglamentuojamoms Reglamentu (ES) Nr. 1299/2013, dėl programų įgyvendinimo sutrikdymo, kurį lėmė Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą ir Baltarusijos dalyvavimas toje agresijoje.
2. Šio reglamento priedo 1 dalyje išvardytoms tarpvalstybinio bendradarbiavimo programoms, kurioms taikomas Reglamentas (ES) Nr. 232/2014, taikomi šio reglamento 3–14 straipsniai.
3. Šio reglamento priedo 2 dalyje išvardytoms tarptautinio bendradarbiavimo programoms, kurioms taikomas Reglamentas (ES) Nr. 1299/2013, taikomas šio reglamento 15 straipsnis.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
 - 1) šalis partnerė – bet kuri iš priede išvardintoje bendradarbiavimo programoje dalyvaujančių trečiųjų šalių, išskyrus valstybes nares.

- 2) programos įgyvendinimo sutrikdymas – programos įgyvendinimo problemos, kurių kyla dėl to, kad susidaro viena arba abi iš toliau nurodytų situacijų:
 - a) finansavimo susitarimo, sudaryto su šalimi partnere, dalinis ar visiškas sustabdymas arba nutraukimas dėl to, kad pagal SESV 215 straipsnį priimtos ribojamosios priemonės;
 - b) karinė agresija prieš šalį partnerę arba dideli į tokią šalį perkeltų asmenų srautai.

2. Šio reglamento 3–14 straipsnių tikslais taikomos ir Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 897/2014 2 straipsnyje išdėstytos terminų apibrėžtys.

3 straipsnis

Bendras finansavimas

Susidarius 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto b papunktyje nurodytai situacijai, nereikalaujama, kad valstybės narės arba šalys partnerės teiktų Sąjungos įnašo bendrą finansavimą, kai patirtos ir apmokėtos išlaidos yra įtrauktos į ataskaitinių metų, prasidedančių atitinkamai 2021 m. liepos 1 d., 2022 m. liepos 1 d. ir 2023 m. liepos 1 d., metines ataskaitas.

4 straipsnis
Programavimas

1. Taikant 3 straipsnį nereikalaujama, kad Komisija priimtų sprendimą, kuriuo patvirtinamas programos koregavimas. Prieš 2021–2022 ataskaitinių metų metinių ataskaitų pateikimą valdymo institucija, gavusi išankstinį Jungtinio stebėsenos komiteto patvirtinimą, Komisijai pateikia patikslintas finansines lenteles.
2. Programos koregavimai, kuriuos sudaro kumuliaciniai pakeitimai, neviršijantys 30 % kiekvienam teminiam tikslui arba techninei pagalbai iš pradžių skirto Sąjungos įnašo, kai lėšos perkeliamos iš vienu teminių tikslų kitiems teminiams tikslams, iš techninės pagalbos teminiams tikslams arba iš teminių tikslų techninei pagalbai, laikomi neesminiais, todėl juos gali tiesiogiai atlikti valdymo institucija, gavusi išankstinį Jungtinio stebėsenos komiteto patvirtinimą. Dėl tokių koregavimų Komisijos sprendimo priimti nereikia.
3. 2 dalyje nurodytiems kumuliaciniams pokyčiams nereikia jokio papildomo pagrindimo, išskyrus nuorodą į programos įgyvendinimo sutrikdymą, ir, kai įmanoma, jie turi atspindėti tikėtiną programos koregavimų poveikį.

5 straipsnis

Projektų, kuriais siekiama spręsti migracijos problemas, išlaidų tinkamumas finansuoti

Projektų, kuriais siekiama spręsti dėl programos įgyvendinimo sutrikdymo kylančias migracijos problemas, išlaidos yra tinkamos finansuoti nuo 2022 m. vasario 24 d.

6 straipsnis

Projektai

1. Po programos įgyvendinimo sutrikdymo pradžios valdymo institucija gali pagal valdymo institucijos nacionalinę teisę iš dalies pakeisti dokumentus, kuriais nustatomos paramos to sutrikdymo paveiktiems projektams sąlygos, be išankstinio Jungtinio stebėsenos komiteto suteikto patvirtinimo.

Tie pakeitimai, be kita ko, gali apimti pagrindinio paramos gavėjo pakeitimą arba finansavimo plano ar įgyvendinimo terminų pakeitimus.

2. Po 2022 m. gruodžio 31 d. valdymo institucija gali pasirašyti sutartis (išskyrus sutartis dėl didelių infrastruktūros projektų), su sąlyga, kad visos pagal programą finansuojamos projektų veiklos pabaiga – ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d.

3. Sąjungos įnašo, skirto dideliems infrastruktūros projektams, dalis užbaigus programą gali viršyti 30 %, jei perviršis susidaro tik dėl tiekimo ir statybos kainų netikėto padidėjimo, nulemto didesnės nei tikėtasi infliacijos.

7 straipsnis

Valdymo institucijos veikimas

1. Kai projektų patikros vietoje yra neįmanomos, valdymo institucijos atliekami tikrinimai gali apsiriboti administraciniais tikrinimais. Kai neįmanoma atlikti jokių tikrinimų, susijusios išlaidos sąskaitų patvirtinimo tikslais nedeklaruojamos.
2. Nepaisant 1 dalies, jei projekto infrastruktūros komponentas buvo sunaikintas prieš atliekant tikrinimus, susijusios išlaidos gali būti deklaruotos sąskaitų patvirtinimo tikslais remiantis paramos gavėjo priesaikos deklaracija, kurioje nurodoma, kad projektas iki jo sunaikinimo atitiko sąskaitų faktūrų arba lygiavertės įrodomosios vertės dokumentų turinį.

8 straipsnis

Projektų poveikis tarpvalstybiniam bendradarbiavimui

1. Įgyvendinant projektus, kuriuos paveikė programos įgyvendinimo sutrikdymas, projektų tarpvalstybinio bendradarbiavimo poveikis ir nauda vertinami trimis etapais:
 - a) pirmas etapas – iki dienos, kai programos įgyvendinimo sutrikdymas prasidėjo;
 - b) antras etapas – nuo a punkte nurodytos dienos;
 - c) trečias etapas – po programos įgyvendinimo sutrikdymo pabaigos.

Atliekant pirmojo ir trečiojo etapų vertinimą naudojami tie rodikliai ir susijusios galutinės reikšmės, kuriuos paramos gavėjai pasiekė valstybėse narėse ir šalyse partnerėse, su sąlyga, kad paramos gavėjai šalyse partnerėse turėjo galimybę atitinkamą informaciją pateikti valdymo institucijai.

Atliekant antrojo etapo vertinimą naudojami tie rodikliai ir susijusios galutinės reikšmės, kuriuos paramos gavėjai pasiekė valstybėse narėse ir tose šalyse partnerėse, kurių finansavimo susitarimai nėra sustabdyti ir kuriose nėra susidariusi 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto b papunktyje nurodyta situacija.

2. Projektų išlaidų tinkamumas finansuoti vertinamas pagal 1 dalį, atsižvelgiant į jų tarpvalstybinio bendradarbiavimo poveikį ir naudą.
3. Susidarius 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto b papunktyje nurodytai situacijai, projektams (įskaitant infrastruktūros komponentą šalyje partnerėje) skirtos Sąjungos įnašo grąžinti nereikalaujama, jei neįmanoma laikytis prievolės nedaryti esminių pakeitimų penkerius metus nuo projekto užbaigimo arba valstybės pagalbos taisyklėse nustatytą laikotarpį.

9 straipsnis

Dalyvavimas projektuose

1. Nuo dienos, kurią prasidėjo programos įgyvendinimo sutrikdymas, projektai gali būti įgyvendinami toliau, net kai negali dalyvauti nė vienas šalies partnerės, kurioje yra susidariusi 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto a arba b papunktyje nurodyta situacija, paramos gavėjas.
2. Nuo dienos, kurią prasidėjo programos įgyvendinimo sutrikdymas, Jungtinis stebėsenos komitetas gali atrinkti naujus projektus, net ir kai atrankos metu negali dalyvauti nė vienas paramos gavėjas iš šalies partnerės, kurioje yra susidariusi 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto a arba b papunktyje nurodyta situacija.

3. Nuo dienos, kurią programos įgyvendinimo sutrikdymas baigiasi, valdymo institucija gali be išankstinio Jungtinio stebėsenos komiteto patvirtinimo iš dalies pakeisti dokumentą, kuriuo nustatomos paramos projektams sąlygos, kad būtų apimti ir į projekto paraišką įtraukti šalies partnerės paramos gavėjai.

10 straipsnis

Pagrindinių paramos gavėjų prievolės

1. Po programos įgyvendinimo sutrikdymo pradžios ir tol, kol toks sutrikdymas tęsiasi, pagrindinis paramos gavėjas valstybėje narėje neprivalo:
 - a) prisiimti atsakomybės už tai, kad nebuvo įgyvendinta projekto dalis, kurią paveikė sutrikdymas;
 - b) užtikrinti, kad sutrikdymo paveiktų paramos gavėjų nurodytos išlaidos yra patirtos įgyvendinant projektą ir atitinka sutartyje nustatytą veiklą, dėl kurios susitarė visi paramos gavėjai;
 - c) patikrinti, ar sutrikdymo paveiktų paramos gavėjų nurodytas išlaidas patikrino auditorius arba kompetentingas valstybės pareigūnas.

2. Po programos įgyvendinimo sutrikdymo pradžios pagrindinis paramos gavėjas valstybėje narėje turi teisę vienašališkai iš dalies pakeisti ir pakoreguoti su kitais paramos gavėjais sudarytą partnerystės susitarimą.

Ta teisė apima galimybę visiškai arba iš dalies sustabdyti paramos gavėjo iš šalies partnerės vykdomą veiklą, kol programos įgyvendinimas išlieka sutrikdytas.

3. Pagrindinis paramos gavėjas valstybėje narėje gali valdymo institucijai pasiūlyti būtinus projekto pakeitimus, įskaitant projekto veiklos perskirstymą likusiems paramos gavėjams.
4. Po programos įgyvendinimo sutrikdymo pradžios pagrindinis paramos gavėjas valstybėje narėje gali prašyti valdymo institucijos neskirti viso ar dalies finansinio įnašo projekto veiklai įgyvendinti.

Pagrindinis paramos gavėjas valstybėje narėje neprivalo užtikrinti, kad paramos gavėjai šalyse partnerėse kuo greičiau gautų visą dotacijos sumą.

5. Susidarius 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto b papunktyje nurodytai situacijai, pagrindinis paramos gavėjas valstybėje narėje ir valdymo institucija su audito institucijos pritarimu gali patikrinti ir priimti mokėjimo prašymą, auditoriui ar kompetentingam valstybės pareigūnui iš anksto nepatikrinus šalyje partnerėje esančio paramos gavėjo deklaruotų išlaidų.

6. Šio straipsnio 1–5 dalys taip pat taikomos pagrindiniams paramos gavėjams šalyje partnerėje, kurioje nėra susidariusi 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktyje nurodyta situacija.

Be to, programos įgyvendinimo sutrikdymo laikotarpiu toks pagrindinis paramos gavėjas taip pat gali prašyti valdymo institucijos pagrindiniu paramos gavėju paskirti kitą paramos gavėją ir tiesiogines išmokas išmokėti kitiems atitinkamo projekto paramos gavėjams.

11 straipsnis

Tiesioginis sutarties sudarymas

Po programos įgyvendinimo sutrikdymo pradžios ir sutrikdymo laikotarpiu Jungtinis stebėsenos komitetas išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais gali atrinkti projektus, kuriais siekiama spręsti migracijos problemas, kylančias dėl karinės agresijos prieš dalyvaujančią šalį, be kvietimo teikti pasiūlymus.

12 straipsnis

Mokėjimai

Nedarant poveikio 6 straipsnio 1 daliai, po programos įgyvendinimo sutrikdymo pradžios valdymo institucija projekto veiklai įgyvendinti skirtą finansinį įnašą gali tiesiogiai pervesti projekto paramos gavėjams, kurie nėra pagrindiniai paramos gavėjai.

13 straipsnis
Euro naudojimas

Programoje nustatytas metodas, pasirinktas išlaidoms, patirtoms kita nei euras valiuta, konvertuoti į eurus, gali būti pakeistas atgaline data nuo programos įgyvendinimo sutrikdymo pradžios dienos, taikant mėnesio apskaitinį kursą, Komisijos nustatytą vienam iš toliau nurodytų mėnesių:

- a) mėnesiui, kurį išlaidos buvo patirtos;
- b) mėnesiui, kurį išlaidos buvo pateiktos auditoriui arba kompetentingam valstybės pareigūnui patikrinti;
- c) mėnesiui, kurį apie išlaidas pranešta pagrindiniam paramos gavėjui.

14 straipsnis
Finansinė atsakomybė, lėšų susigrąžinimas ir grąžinimas valdymo institucijai

1. Po programos įgyvendinimo sutrikdymo pradžios ir sutrikdymo laikotarpiu valdymo institucija privalo imtis visų būtinų veiksmų, kad iš paramos gavėjų šalyse partnerėse arba iš pagrindinių paramos gavėjų valstybėse narėse ar šalyse partnerėse būtų susigrąžintos nepagrįstai išmokėtos sumos 2–5 dalyse nustatyta tvarka.

2. Valdymo institucija gali nuspręsti nepagrįstai išmokėtas sumas susigrąžinti tiesiogiai iš paramos gavėjo valstybėje narėje, nevykdydama išankstinio susigrąžinimo per pagrindinį paramos gavėją šalyje partnerėje.
3. Siekdama susigrąžinti nepagrįstai išmokėtas sumas, valdymo institucija parengia ir siunčia raštus dėl lėšų susigrąžinimo.

Tačiau, jei paramos gavėjai šalyse partnerėse arba šalis partnerė, kurioje yra įsisteigęs paramos gavėjas, pateikia neigiamą atsakymą arba niekaip nereaguoja, valdymo institucija nebeprivalo vykdyti administracinės procedūros, mėginti susigrąžinti lėšas iš atitinkamos šalies partnerės arba atitinkamoje šalyje partnerėje pradėti teisių gynimo procedūrą.

Savo sprendimą nebemėginti susigrąžinti lėšas valdymo institucija pagrindžia atitinkamu dokumentu. Laikoma, kad tas dokumentas yra pakankamas įrodymas, kad valdymo institucijos ėmėsi deramų priemonių.

4. Kai lėšas iš šalyje partnerėje įsisteigusio paramos gavėjo siekiama susigrąžinti susidarius 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktyje nurodytai situacijai ir kai to paramos gavėjo bendras finansavimas perduodamas valdymo institucijai, valdymo institucija lėšoms susigrąžinti gali panaudoti nepanaudotas lėšas, kurias šalis partnerė valdymo institucijai pervedė anksčiau.

5. Kai lėšas iš šalyje partnerėje įsisteigusio paramos gavėjo siekiama susigrąžinti susidarius 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktyje nurodytai situacijai ir kai valdymo institucija negali jų kompensuoti pagal šio straipsnio 4 dalį, valdymo institucija gali prašyti, kad užduotį susigrąžinti lėšas perimtų Komisija.

Kai pagal ribojamąsias priemones, priimtas pagal SESV 215 straipsnį, atitinkamo paramos gavėjo turtas yra įšaldytas arba jam ar jo naudai draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai leisti naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais, valdymo institucija privalo prašyti, kad užduotį susigrąžinti lėšas perimtų Komisija. Atitinkamai valdymo institucija Komisijai perduoda savo teises paramos gavėjo atžvilgiu.

Valdymo institucija informuoja Jungtinį stebėsenos komitetą apie bet kokias Komisijos perimtas lėšų susigrąžinimo procedūras.

15 straipsnis

Tarptautinėms programoms taikomos nuo

Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 12 straipsnio 1 ir 2 dalių, stebėsenos komitetas arba stebėsenos komiteto įsteigtas ir jo atsakomybe veikiantis iniciatyvinis komitetas gali atrinkti naujus veiksmus net ir be paramos gavėjo iš šalies partnerės, kurioje yra susidariusi šio reglamento 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto a arba b papunktyje nurodyta situacija, su sąlyga, kad nustatomas tarptautinis poveikis ir nauda.

Stebėsenos arba iniciatyvinis komitetas naujus projektus gali atrinkti net ir tada, kai atrankos metu negali dalyvauti nė vienas paramos gavėjas iš šalies partnerės, kurioje yra susidariusi 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto a arba b papunktyje nurodyta situacija.

2. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 12 straipsnio 2 ir 4 dalių, vykdomi veiksmai gali būti tęsiami, net jei nė vienas iš paramos gavėjų iš šalies partnerės, kurioje yra susidariusi šio reglamento 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto a arba b papunktyje nurodyta situacija, projekto įgyvendinime dalyvauti negali.

Vykdamas veiksmus, kuriuos paveikė programos įgyvendinimo sutrikdymas, tarptautinio bendradarbiavimo poveikis ir nauda vertinami pagal šio reglamento 8 straipsnio 1 ir 3 dalis.

3. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 12 straipsnio 5 dalies, valdymo institucija pagal savo nacionalinę teisę gali iš dalies pakeisti dokumentus, kuriais nustatomos paramos veiksams, kuriuos paveikė programos įgyvendinimo sutrikdymas, sąlygos.

Tie pakeitimai, be kita ko, gali apimti pagrindinio paramos gavėjo pakeitimą ar finansavimo plano ar įgyvendinimo terminų pakeitimus.

Nuo programos įgyvendinimo sutrikdymo pabaigos dienos valdymo institucija gali iš dalies pakeisti dokumentą, kuriuo nustatomos paramos veiksams sąlygos, kad būtų apimti ir į paraiškos dokumentą įtraukti šalies partnerės, kurioje susidarė 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto a arba b papunktyje nurodyta situacija, paramos gavėjai.

4. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 13 straipsnio 2 dalies, šio reglamento 10 straipsnis taikomas pagrindinių paramos gavėjų teisėms ir prievolėms.
5. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 21 straipsnio 2 dalies ir nedarant poveikio šio straipsnio 3 daliai, tvirtinančioji institucija gali atlikti mokėjimus tiesiogiai paramos gavėjams, kurie nėra pagrindiniai paramos gavėjai.
6. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 23 straipsnio 4 dalies, šio reglamento 7 straipsnis taikomas valdymo tikrinimams, kuriuos atlieka valdymo institucija ir kontrolieriai.
7. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 27 straipsnio 2 ir 3 dalių, šio reglamento 14 straipsnis taikomas nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimui ir lėšų grąžinimui valdymo institucijai.
8. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 28 straipsnio, šio reglamento 13 straipsnis taikomas metodui, kuris pasirinktas išlaidoms, patirtoms kita valiuta nei euras, konvertuoti į eurus.
9. 1–8 dalyse numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos taikomos nuo tos dienos, kai atitinkamų tarptautinių programų įgyvendinimas sutrikdomas, ir tol, kol toks sutrikdymas tęsiasi.

16 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

PRIEDAS

SUSIJUSIŲ 2014–2020 m. BENDRADARBIAVIMO PROGRAMŲ SĄRAŠAS

1 DALIS

TARPVALSTYBINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMŲ PAGAL REGLAMENTĄ (ES) Nr. 232/2014 SĄRAŠAS

1. 2014TC16M5CB001 – Europos kaimynystės priemonės bendradarbiavimo per sieną programa „Kolarctic“
2. 2014TC16M5CB002 – Europos kaimynystės priemonės Karelijos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programa
3. 2014TC16M5CB003 – Europos kaimynystės priemonės Pietryčių Suomijos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programa
4. 2014TC16M5CB004 – Europos kaimynystės priemonės Estijos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programa
5. 2014TC16M5CB005 – Europos kaimynystės priemonės Latvijos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programa
6. 2014TC16M5CB006 – Europos kaimynystės priemonės Lietuvos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programa
7. 2014TC16M5CB007 – Europos kaimynystės priemonės Lenkijos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programa
8. 2014TC16M5CB008 – Europos kaimynystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programa
9. 2014TC16M5CB009 – Europos kaimynystės priemonės Lenkijos, Baltarusijos ir Ukrainos bendradarbiavimo per sieną programa
10. 2014TC16M5CB010 – Europos kaimynystės priemonės Vengrijos, Slovakijos, Rumunijos ir Ukrainos bendradarbiavimo per sieną programa

11. 2014TC16M5CB011 – Europos kaimynystės priemonės Rumunijos ir Moldovos bendradarbiavimo per sieną programa
12. 2014TC16M5CB012 – Europos kaimynystės priemonės Rumunijos ir Ukrainos bendradarbiavimo per sieną programa
13. 2014TC16M6CB001 – Europos kaimynystės priemonės Juodosios jūros baseino bendradarbiavimo per sieną programa

2 DALIS

TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMŲ PAGAL REGLAMENTĄ (ES) NR. 1299/2013 SAŖAŠAS

1. 2014TC16M5TN001 – INTERREG Baltijos jūros regiono programa
 2. 2014TC16M6TN001 – Dunojaus tarpvalstybinė programa
-